

žaji za puške. Na spomlad se mnogo orehovich debel, tudi po nekaj že iz naših krajev, na železnice navaža in večji del na Dunaj odpošlje. Večkrat se toži, da ostane orehovo deblo malo-kdaj celo zdravo. To pa izvira od obrezovanja.

Večji del trdijo, da se oreh ne sme obrezovati. Resnica, da oreh od narave lepo v krono raste, ali dostikrat je vendar potrebno, da se morajo pregoste in prenizke veje odrezati ali odžagati. Obrezovati se mora le pozno v jesen ali pa pred koncem zime. Če v spomladi režeš, teče voda iz stržena, rana se širi in lesnina začne pri strženu trohneti. Če pa zimski čas zamudiš in bi vendar moral kaj obrezati, tedaj pa počakaj, ko je že listje pognalo; tedaj voda iz stržena tudi več ne izteka in rana hitro zaceli. Orehi, ki se jim pravi: laški, imajo debeli sad pa tenko lupino in so na Dunaji jako priljubljeni in dragi. Taki se pa le redko kje nahajajo, ker se navadno radi premenijo, namreč da izraste iz dobrega semena slab sad!

Do sedaj se pri nas še orehi niso cepili, to pa zato ne, ker se prime cepljenje le redko kedaj. Slavni sadjerejec N. Gaucher, francoz, objavil je v svoji knjigi „Handbuch der Obstkultur“, katera je menda ena najboljših sedanjega časa, navod, kako nam je lahko tudi orehe cepiti. To se zgodi pa tako-le:

Enoletni, k večjemu dveletni orehi se lepo izkopljejo, glavna korenina se za tretjino in deblo celo pri koreninah odreže ter cepi v sklad ali precep. Zlahtni mladiki ali cepiču, kateri sme okoli 10 cm. dolg biti in vrh se mu ne sme odrezati, ampak mora se že meseca februarja priskrbeti in do časa cepljenja, v meseci sušci, hraniti v pesku. Cepljeni del se mora dobro s cepilnim voskom zamazati. Cepljeni orehi se morajo v steklene grede, kakoršnje vrtnarji imajo, posaditi in cepljeni del se mora 3—5 cm. globoko z zemljo zagniti. Stekljena okna se morajo celo pokriti, dokler ne začnejo cepiči rasti in potem se po časi vedno bolj okna privzdigajo in zrak dovaja. Ko so cepiči kakih 10 cm. zrastle, odstranijo se okna in drugo leto posadijo se orehi na prosto v grede. Taki cepljeni orehi bi se lahko prodali in žeteli bi bilo, naj bi začeli tisti, ki imajo gredice pod steklom napravljene, cepiti orehovo drevje in tako bi v deželi zlahtne sorte orehov namnožili!

F. P—k.

Sejmovi. Dne 29. januarija v Koprivnici. Dne 26. januarija v Mariboru in v Studenicah, v Radgoni, v Slov. Bistrici in v Vojniku. Dne 28. januarija v Artičah in v Imenem. Dne 29. januarija pri sv. Juriji nad Taborom in v Gradci ter na Bregu v Ptuj. Dne 31. januarija pa v Poličanah (za svinje.)

Dopisi.

Od Sotle. (Raznoterosti.) Leto 1890 je eno izmed najznamenitejših in nenavadnih celega desetletja. Bilo je bolj vroče, vendar ne preveč sušno, pri vsem pa rodovitno. Če je tudi nekaterih pridelkov manj prirastlo, kakor druga leta, so pa ti bolj tečni. Sena, ozimine, koruze, tudi ajde je dovolj prirastlo; le po hribih je bilo vsega po malem, posebno otave. Kjer še trtna uš vinske trte ni vničila, prirastlo je sicer malo, pa dobrega vina. Cena mu je bila brž po trgatvi 60—80 fl. štrtinjak; prodalo se ga je tudi po 120 fl. štrtinjak. Na Bizeljskem, kjer je trtna uš najžlahnejše vinske gorice pokončala, so v jeseni že eden štrtinjak mošta domačega pridelka na oštariji stočili! Bizeljanci imajo upanje, da bodo njihove gorice še žlahno kapljico rodile. Nekdaj imovito in zavoljo rodovitosti vinskih goric na dobrem glasu biva joče Bizeljsko je jako ubožalo. — S trtno uš — jo se pa tam širi in množi še druga uš, in ta je narodno izdajstvo — nemškutarija, ki je v tej obliki le na Bizeljskem doma. Pri vinski kapljici zna Bizeljanec o miloti in lepoti slovensčine — svojega maternega jezika — tako navdušene govoriti, da bi človek mislil, tam ni mogoče nemškutarja najti, kar pohrustali bi ga. Tako narodno navdušenost razodevajo radi ob priliki kake veselice med ptujci. Med seboj so pa „bigecerji“, „bist schon Ochsen kofen?“ itd. Kedar pa pride čas volitve, takrat se ozira v nemške (?) Brežice, in nastavlja ušesa, kakšen veter bode od tistod pripihal. In res, poprej tako iskreni domorodec, ob času volitve „štrbunkne“ v nemčurski brežiški koš. Tej neznačajnosti — narodni nezavednosti se ne more reči — je krivo preveliko število kmečkih „guspudov“, ki po Bizeljskem rogovilijo in svoje glave visoko nosijo. Dokler bodo Bizeljski gospodje prtene hlače nosili, bode za kmeta slabo. Sicer se nam dozdeva, da se je začelo tudi v tej zadevi po lepih krajih daniti. Korajža velja! — Hvalevredno je narodno prepričanje in složnost pri občini sv. Petra pod sv. gorami. Ta občina je ob Sotli edina, ki slovensko uraduje, in to s tako spretnostjo, da ji celo c. kr. glavarstvo ne more hvale odreči. Tukaj je nemškutariji za zmiraj odklenkalo. Složnost jači!

Iz Podčetrčka. (Naše selo) je mal, skrit kraj tik Sotle. Prebivalci se radi tržani imenujejo, pa pisma tržkih pravic so se menda zgubila. V to — recimo — gnezdo je „kukurancelj“ celi koš nemčurjev zasipal. Po nemčurskih listih se o tem kraju veliko bere. Človek, kateremu niso razmere znane, bi mislil, to mora biti imeniten, merodajen „trg“. V resnici pa šteje komaj nekoliko nad 100 duš. Pri volitvah za državni in deželni zbor je v kmečki skupini

z enim glasom — navadno nemčurkim — zastopan. Kadar pa stopi na volišče, šopiri se in napihuje, kakor bi hotel drugim, slovenskim volilcem reči: odstopite, zdaj sem jaz tukaj! Po volitvi je pa revše vse pobito, ker nikdo ne mara zanj. V Podčetrtku je vse nemško: tam merijo po nemški meri, pijejo nemško pijačo, govorijo neko nemško mešanico — le denar jemljejo izključivo od Slovencev in od Hrvatov. V tej zadevi Podčetrčecani niso izbirljivi. Ta skriti kraj veže — ali je vezala — z navadnim svetom prav strma cesta. To cesto so v preteklem letu zravnali; t. j. izpeljali so okoli brega čisto ravno cesto — mimo trga. Stroški stojijo okoli 29.000 fl. Polovico je plačala dežela, drugo polovico sta si pa med seboj razdelila Šmarski in Kozjanski okraj. V gmotnem oziru je Podčetrtek s prestavljenjem ceste na veliki škodi; to škodo jim bode lahko „deutscher Schulverein“ povrnil, ker bojša obilno va-nj vlagajo. V tem „trgu“ sta v preteklem letu dva trgovca „krida“ napovedla — žalosten, pa giasen dokaz tamošnjega gmotnega stanja.

Iz Ormoža. (Tukajšnja čitalnica) je imela dne 11. t. m. svoj občni zbor pri katerem so se izvolili sledeči gg. v odbor: g. dr. Ivan Geršak, kot predsednik, č. g. Jakob Cajnkar, kot podpredsednik, g. Simon Kandrič, kot denarničar, g. Anton Porekar, kot tajnik, gg. Ján Knop, Vekoslav Krajnc in dr. I. Omulec, odborniki. Za namestnika sta izvoljena č. g. Fran Munda in g. Ivan Vrtnik. Veselica, ki je sledila občnemu zboru s tombolo in plesom, se je prav dobro obnesla. Reditelj večeru je bil g. Vekoslav Mikl, ki je z imenitnimi dobroti ustregel pridobljencem in društvu. Dne 4. febr. t. l. priredi čitalnica naša veliki ples, pri katerem so tudi zraven družih plesalci in plesalke v narodnih našah dobro došli. Natančneje v vabilih.

Iz Čadrama. (Naše društvo) za pozidanje nove farne cerkve je lani skrbno delalo in si je pridobilo 84 novih udov in šteje zdaj 952 dobrotnikov, ki so enkrat ali večkrat več, kakor 52 kr. na leto društvu darovali, 437 pa navadnih društvenikov, ki le po 52 kr. na leto vlagajo; za vsem imamo tedaj 1389 društvenikov. Izmed navadnih domačih društvenikov z delavci v steklarni vred je v pr. letu le 280 svoje doneske društvu plačalo, ki znašajo 310 fl. Res malo denarja! Pa hvala Bogu, napredovali smo vendar zopet zdatno in sicer blizo za 3000 fl. Temu se pa moramo razun društvenemu predstojniku s 500 fl. še posebno tujim dobrotnikom zahvaliti, ki so nam za vsem 1000 fl. poklonili in med temi je 500 fl. darovanih od udov gospé Alojzije Kunaj v Konjicah, 100 fl. gospé Jozefe Prus 100 fl., g. viteza St. Milicski in drugi. Izmed domačih nenavadnih društvenikov prejeli smo od Kune Potočnik 150 fl. in

za † Marijo Bogatin in Marijo Naglič po 100 fl. in za † Uršulo Potočnik 50 fl. in za drugimi rajnimi več manjših zneskov. Obresti bilo je vplačanih 574 gold. Društvo ima tedaj zdaj 11.450 fl. po 6%, 2155 fl. v državnih dolžnih pismih in 1600 fl. po 5% na obresti vloženih in nad 500 fl. z obljubo zagotovljenih in ker je nad 300 fl. obresti na dolg, znaša naše celo imetje po šestnem društvenem delovanji 16.000 fl. Za naše skromne razmere lepi znesek, kateri bi v tem letu lahko na 2000 fl. narastel, ako bi vsi društveniki svojo dolžnost storili in nam še Bog zopet tujih dobrotnikov podeli, za katere si vsaki dan prosimo!

Iz Št. Janža na Dravskem polju. (Štetje.) Usojam si naznanjati žrtvo ljudskega številjenja. Dne 9. t. m. je prišel Miha Doboženik oženjen gostač okoli 50 let star, stanujoč na Pobrežah pri Mariboru, (pri nas na dobrem glasu) v našo župnišče po zaročni list. V mraku je še hotel k svoji žlahti v Rošnjo priti, po leti se pride v 26 minutah, a preveliki sneg ga je utrudil, da je onemogel, in po noči ob dveh so ga špeharji mrtvega našli. Tudi žrtvo „devedesetgarja“ imam zabilježiti: V decembru so imeli Ločani svojo sosesko. Pri taki priliki eden družemu vse očita, kar skoz leto ve. Devedesetgar razgreje glave. Sprimeta se Anton Grm in Fr. Kac mlajši dvekrat, in zadnjokrat pade Grm tako nesrečno, da ni več spregovoril in je črez nekaj dni umrl. Omeniti še moram, da sta bila po zakonu sorodna.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Izmed vseh ministrov, kar jih je okoli grofa Taaffe, je minister za drž. finance nemškim liberalcem najbolj na poti in dali bi veliko, ko bi ga ne bilo več pri vladi na Dunaji. Zato se raznaša sedaj v liberalnih listih novica, da postane pl. Dunajevski načelnik nacijonalne banke t. j. tiste družbe, ki ima pravico kovati drž. denarje. Upamo, da se njim ne izpolni le-ta želja še tako kmalu. — V glavnem mestu štajarske vojvodine, v Gradci šteje se 106.996 prebivalcev, od zadnjega štetja jih je za 14.065 več. Škoda, da se množi ondi tudi liberalizem in to najbolj za voljo tega, ker se pač konservativci radi stisnejo v kot, kedar je treba pokazati svoje prepričanje. Kakor pa se sliši, misli o prihodnjih volitvah tudi konservativna stranka v Gradci stopiti na volišče. — Za volitve drž. poslancev pripravlja se razpor med liberalci po Gornjem Štajarji, „mladi“ bi radi prišli na vrh ali to še sedaj ni lahko mogoče, pa jih tudi brž ni potreba. — V Celovci, pa tudi drugod po koroški deželi, so nekatere osebe na c. kr. pošti kar po konci, ako jim pride kako slov. pismo v roke. No, ti ljudje vedó, da jih to le prikupi